

Мукачівський державний університет
Факультет туризму і готельно-ресторанного бізнесу
Кафедра готельно-ресторанної справи

Дипломна робота

ОС «Бакалавр»

на тему:

**ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В РЕГІОНІ**

Виконав: студент(ка) 4 курсу, групи ГРС-41
напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

Дзюбак Т.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: *к. х. н., доцент Ілашкар-Бабіло Д. І.*

(посада, прізвище та ініціали)

Рецензент: *доктор іст. н., доцент Ілапчук О. О.*

(посада, прізвище та ініціали)

Мукачево – 2019 року

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ ПРО КОНКУРЕНЦЮ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ	5
1.1. Конкуренція, її види. Напрямки та роль конкуренції. Конкуренція у ринковій економіці.....	5
1.2. Конкурентоспроможність. Досконала та недосконала конкуренція.....	7
1.3. Конкуренція закладів ресторанного господарства.....	14
РОЗДІЛ II. ХАРАКТЕРИСТИКА КОНКУРУЮЧИХ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА (НА ПРИКЛАДІ: ФОП «ТАОР КАРПАТИ», «ОСОННЯ КАРПАТ», «ТРИ СИНИ ТА ДОНЬКА 5*»)	20
2.1. Характеристика закладів: ФОП «Таор Карпати» с.Коритище, ГВК «Осоння Карпат» с. Ластівки, ГК «Три сини та донька 5*» смт.Східниця.....	20
2.2. Оцінка конкурентного профілю підприємств готельно-ресторанного господарства.....	38
2.3. Характеристика методів вдосконалення кадрової політики у закладі «Осоння Карпат» для зміцнення позиції конкурентності даного готельно-відпочинкового комплексу. Вирішення проблем для підвищення конкуренції.....	43
РОЗДІЛ III. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ГОСПОДАРСТВ В ЛЬВІВСЬКОМУ РЕГІОНІ	49
3.1. Шляхи вирішення існуючих проблем для підвищення конкурентоспроможності в досліджених закладах.....	49
3.2. Інноваційні впровадження як спосіб підвищення конкурентоспроможності підприємств: «Таор Карпати», «Осоння Карпат», «Три сини та донька 5*» та вплив інновацій на підприємства.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

ВСТУП

Обрана мною тема для дипломної роботи є актуальною у сфері готельно-ресторанної справи. Так, як місце мого фактичного проживання знаходиться у туристичній зоні, це вплинуло на вибір цієї теми, тому що є досить поширеною між закладами з готельно-ресторанним напрямом.

Мета написання дипломної роботи є дослідження конкурентності на ринку послуг, вивчення конкурентності, її види, та напрямки. Дослідження закладів готельно-ресторанного комплексу, та отримання інформації про надання послуг там.

Предметом дослідження є - конкурентоспроможність підприємства.

Суб'єктом дипломної роботи - є підприємства, які конкурують між собою на ринку послуг, так як їхнє розміщення відрізняється декількома кілометрами.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є конкурентоспроможність кожного із досліджуваного закладу, послуги та рівень цін у закладах.

Конкурентоспроможність підприємств ресторанного господарства - це важка та складна боротьба на ринку послуг. Кожного року відкриваються сотні нових закладів харчування, та в той же час стільки ж і вимушені закриватися. Ресторатори вимушені постійно вигадувати щось нове та якимось чином приваблювати клієнтів аби не зазнати закриття свого ж закладу, через високу конкуренцію.

Дослідженням конкурентоспроможності підприємства, в свій час, займались багато вчених, починаючи з робіт А. Сміта, Д. Рікардо, Дж.С. Мілля, К. Маркса, Ф. Еджоурта, К. Вікселя, Дж. Робінсон, Дж. Кейнса, Й. Шумпетера, А. Лернера та закінчуючи працями їх послідовників. Серед сучасних наукових підходів щодо визначення конкурентоспроможності підприємств та підвищення її рівня слід виділити наукові праці Азоева Г.Л., Градова А.П., Гринчуцького В.І., Зав'ялова П.С., Макконнелла К.,

Маршалла А., Портера М., Райзберга Б.А., Спірідонова І.А., Фатхутдінова Р.А., Юданова А.Ю., Піддубної Л.І., Гетьман О.О., Шаповал В.М., Хамініч С., Немцова В.Д., Довгань Л.Є., Оберемчука І.О., Чубай В.М., Буркинського Б.В., Малецького Б. А., Федулової Л.І., Ковальова А.І., Яковлева А.І. та ін.

Конкуренція виступає фактором ефективного розподілу обмежених ресурсів між галузями та окремими підприємствами. Виробники товарів у своїй діяльності керуються принципами: виробляти те, що приносить дохід, а товари, які дають збитки, вироблятися не будуть. Одержані галуззю високі доходи свідчать, що галузь процвітає, а це є сигналом для збільшення у ній капіталів. Збитки означають, що галузь неблагополучна, що сприяє скороченню виробництва і відтоку з галузі капіталів. Розширення і скорочення виробництва - це саморегулюючі процеси. Розширення виробництва збільшує обсяг ринкової пропозиції порівняно з величиною ринкового попиту, і ціна при цьому знижується, що приводить до зменшення або і зникнення доходу. В міру скорочення виробництва галузі зменшується ринкова пропозиція порівняно з попитом, у результаті чого ціни підвищуються, що приводить до ліквідації збитковості і нормального функціонування галузі.

За своєю структурою дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозиції, списку використаних джерел.

У вступі обґрунтовано актуальність вибраної нами теми, визначено предмет та об'єкт дослідження, сформульовано мету та основні завдання, які розроблялись в дипломній роботі.

В першому розділі дипломної роботи розкрито сучасні підходи до розуміння сутності поняття «конкурентоспроможність», напрямки та її роль у ринковій економіці, та між підприємствами.

В другому розділі дипломної роботи розглянуто заклади готельно-ресторанного господарства «Таор Карпати», «Осоння Карпат», «Три сини та донька 5*», їхня загальна характеристика, оцінка

конкурентоспроможності закладів, та їхні переваги. Також, характеристика вдосконалення кадрової політики у закладі «Осоння Карпат» .

В третьому розділі дипломної роботи запропоновані шляхи ирішення існуючих проблем у конкуруючих закладах, та впровадженні інновації у цих закладах.

У висновках узагальнені результати аналізу і оцінювання конкурентоспроможності підприємства.

Інформаційною основою при написанні дипломної роботи виступали різноманітні наукові, теоретичні й спеціалізовані джерела літератури, матеріали періодичних видань за темою дослідження, матеріали нормативно – правових документів України

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Поняття «конкурентоспроможність» вченими трактується по-різному, що свідчить про його багатоаспектність.

Конкурентоспроможність - це комплексна характеристика товарів, яка визначає його переваги на ринку порівняно з аналогічними товарами-конкурентами за ступенем задоволення потреби та витратами на це задоволення.

Управління конкурентоспроможністю - одна з найважливіших складових діяльності підприємств. Кожна фірма повинна визначити свої конкурентні переваги і слабкі сторони, щоб виробити стратегію конкурентної боротьби, в рамках якої буде визначений набір конкретних короткострокових і стратегічних дій, які необхідно вчинити для підвищення конкурентоспроможності. Для успішного управління конкурентоспроможністю необхідно вивчати різні шляхи її підвищення.

В роботі було визначено наступні завдання, зокрема:

- визначили сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства»;
- обґрунтували управління конкурентоспроможністю підприємства;
- розглянули підвищення конкурентоспроможності у конкуруючих підприємствах;
- здійснили опис конкуруючих закладів «Таор Карпати» , «Осоння Карпат», «Три сини та донька 5*»;
- навели напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств.

При проведенні анкетного опитування серед підприємств ресторанного бізнесу у 2018 році засвідчує, що основним засобом конкурентної боротьби 52% вважають ціну, 30% – якість продукції та

асортимент, 15% – рекламу. В даному випадку ресторатори не приділяють велику увагу такими важливим чинниками, як якість обслуговування, інтер'єр.

Насьогоднішній день посилення конкурентної боротьби виступає характерною рисою сучасного економічного середовища. Як в Україні, так і у всьому світі. За сучасних умов, для яких притаманні постійні зміни факторів зовнішнього середовища та зростання ризику діяльності, все більшої актуальності набуває питання забезпечення конкурентоспроможності підприємства на державному та міжнародному ринку. На основі таких тенденцій у провідних країнах відбувається глобальне впровадження сучасних моделей управління міжнародною конкурентоспроможністю корпорацій та відокремлення його в одне із ключових завдань державної економічної політики.

Сучасна ситуація на ринку послуг характеризується великими бар'єрами для входу нових гравців, не дивлячись на те, що наявна велика кількість учасників, серед яких є крупні підприємства, які володіють значною часткою ринку. Саме тому, пріоритетним напрямком підтримання конкурентного потенціалу є поліпшення якості послуг та самого підприємства в цілому.

Найбільш узагальнено конкурентоспроможність підприємства можна визначити як потенційну або реалізовану здатність економічного суб'єкта до ефективного довготривалого функціонування у релевантному зовнішньому середовищі. Конкурентоспроможність підприємства: - ґрунтується на конкурентних перевагах підприємства; - визначає здатність підприємства витримувати конкуренцію на певному ринку; - відображає позицію даного підприємства відносно конкурентів.

На основі розглянутих нами закладами «Таор Карпати», «Осоння Карпат», «Три сини та донька 5*» можна зробити висновки, що заклади мають високу конкурентність між собою. Кожен із закладів пропонує різний асортимент послуг, орієнтуючись на контингент відвідувачів.

При написанні дипломної роботи були використані праці вітчизняних і зарубіжних авторів та інформація інтернет-сайтів з огляду та аналізу ринків. У роботі були використані такі методи дослідження, як узагальнення, статистичний й аналітичний методи, порівняння ціни та опис послуг.

В роботі розкрито теоретичні основи дослідження конкурентного середовища підприємств сфери послуг, проаналізовано конкурентні переваги серед інших конкуруючих суб'єктів господарювання.

Визначили, що для підвищення конкурентоспроможності закладів «Три сини та донька 5*», «Осоння Карпат», «Таор Карпати» потрібно вдосконалювати асортимент послуг, як основних так і додаткових, працювати із кваліфікованим персоналом, вводити різні інновації, для задоволення потреб споживачів. Розповсюджувати рекламу про заклад, як в соціальних мережах, так і на білбордах та газетах, журналах. Активно брати участь у конкурсах, для підвищення популярності між закладами в соціальних мережах.

Теоретичні основи конкурентоспроможного розвитку та ефективності діяльності підприємств значною мірою відображено у працях В.А. Андрійчука, В.І.Бойка, О.М. Бородіної, В.А. Васильченка, П.К. Канінського, М.Й.Маліка, М.В.Місюка, Л.Г. Мельника, П.Т.Саблука, І.Р. Сухорської, І.Ф. Ясіновської, Є.І. Ходаківського. Водночас в роботах зазначених та інших авторів окремі важливі аспекти, пов'язані із підвищенням рівня конкурентоспроможності з урахуванням регіональних особливостей.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>